

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Implicantia speciei impressæ probatur autoritate & ratione D.
Thomæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

sensu hęc a. 2. S. D. lumen glorie appellat similitudinem divinę essentię, quia per illum intellectus creatus participat divinum modum cognoscendi; quemadmodum gratia sanctificans dicitur similitudo divinę nature, quia per illam participamus prædicata formalia divinę nature. Vocatur etiam loco sup. cit. *medium sub quo* intellectus beatus DEUM videt, eò quòd per illum elevatur & proximè disponitur ad videndum DEUM.

2. Suppono secundò. Speciem impressam quidditative representantem aliquod objectum, in esse representativo & intelligibili continere ipsam naturam objecti, ac proinde in hoc esse intelligibili (quòd esse representativum non est quidditativè intentionale & fictitium, sed vera realis & essentialis perfectio speciei impressę, sicut & esse representativum imaginis) esse ipsummet objectum: cum enim hęc speciei impressę, eusque officium sit, ut objectum, quòd se ipso intra intellectum sistit, eique uniri nequit, tanquam vicaria ipsius intellectui uniat, ipsumque in se intelligibiliter transformet (ut enim inquit Philosophus 3. de an. te. 37. *anima intelligendo fit quodammodo omnia*) propterea debet eorum afferre omnia quidditativa prædicata objecti, nec tantum ut volunt RR. esse virtualis, sed etiam formalis similitudo objecti, siquidem objectum non propter aliquam eminentialem & causalem continentiam, ut divina essentia creaturas, nec propter dependentiam ab objecto, ut effectus causam, sed propter formalem convenientiam tanquam imago adequata ipsius representat, quòd nequaquam præstaret, nisi totam rei representatam quidditatem contineret, eaque de causa S. D. 7. metaph. le. 6. speciem impressam rei intellectę quidditatem appellat.

3. Et non dicitur se tenere ex parte potentia, sed ex parte objecti, quia partus notitia intellectua lis fit ex conjunctione potentia & objecti: unde duplex est concursus, nempe unus ex parte potentia è suis visceribus hanc notitiam gignentis, alter ex parte objecti per intelligibilem sui unionem potentiam facundantis, & ad sui cognitionem determinantis, ac proinde aliqua sunt principia requisita ex parte potentia, uti sunt vitalitas, proportio, virtus intrinseca, quę species objecti non affect, sed supponit; sic enim oculus nocturnus non plus videbit ex majori claritate solis, quia defectus est ex parte potentia; non ex parte objecti: alia verò requisita sunt ex parte objecti, ut præcipuè est species impressa, quę potentiam jam debite dispositam intelligibiliter objecto conjungit.

4. Suppono tertio. tanquam certum, defecto divinam essentiam non tantum non videri per aliquam similitudinem objectivam, sed nec videri posse, ut in se est: nam talis cognitio est tantum mediata per speculum, & in ænigmate: atqui secundum Apostolum visio beatifica non est per speculum, in ænigmate, sed facie ad faciem.

Deinde non potest similitudo objectiva in alterius objecti claram cognitionem deducere, nisi illam in se contineat: sed implicat ut aliqua creatura divinam essentiam in se contineat: ergo etiam implicat, ut in aliqua creatura tanquam

medio cognito & similitudine objectiva divina essentia clarè videatur.

Igitur questio est: an per speciem impressam creatam DEUS videatur defecto, uti censent Vasquez, Elparza, Rotmer, qui lumen glorie cum specie identificant; vel saltem absolute videri possit, uti volunt Suarez, & communior RR. vel an neque detur, nec dari possit creatas species impressa quidditative representans Divinam essentiam, prout docet D. Th. cum suis discipulis, quas sequuntur Franc. de Lugo. l. 1. de DEO. d. 20. c. 4. Amicus to. 1. d. 9. le. 4. alique.

§. II.

Implicantia speciei impressę probatur auctoritate & ratione D. Th.

CONCLUSIO. *Implicat contradictionem, si aut per creatam speciem impressam quidditative & intuitive videatur divina essentia.* Est expressa S. D. hęc. a. 2. ubi verbis apertissimis distinguens inter similitudinem ex parte visive potentia, & aliam ex parte objecti, quę nempe objectum potentia uniat, & illud ut in se est, representet, dicendum, inquit, quòd ad videndum DEI essentiam requiritur aliqua similitudo ex parte visive potentia, scilicet lumen divina glorie conformantis intellectum ad videndum DEUM, de quo dicitur in ps. In lumine tuo videbimus lumen. Non autem per aliquam creatam similitudinem DEI essentia videri potest, quę ipsam divinam essentiam representat, ut in se est. Et superius. *Re uniri ergo ad videndum DEUM aliqua DEI similitudo ex parte visive potentia, quę scilicet intellectus fit efficax ad videndum DEUM. Sed ex parte visive rei, quę necesse est aliquo modo uniri videnti, per nullam similitudinem creatam DEI essentia videri potest.* Et probat quia sicut dicit Dionys. 1. c. de div. nom. per similitudines inferioris ordinis rerum, nullo modo superiora possunt cognosci: sicut per speciem corporis non potest cognosci essentia rei incorporea. Multo igitur minus per speciem creatam quamcumque potest essentia DEI videri. Et post plura concludit. *Unde dicere DEUM per similitudinem videri, est dicere divinam essentiam non videri.* Ad 3. quoque dicit, alia objecta per sui similitudines intellectui uniri, essentiam DEI verò per se ipsam, eò quòd divina essentia fit suum esse. *Sicut alia, inquit, forma intelligibiles, quę non sunt suum esse, uniantur intellectui secundum aliquod esse, quo informant ipsum intellectum, & faciunt ipsum in actu: ita divina essentia unitur intellectui creato, ut intellectum in actu per se ipsam faciens intellectum in actu.* quę verba illos RR. aperte falsitatis convincunt, qui dicunt S. Doctorem solam similitudinem objectivam negasse. Rursus in 3. p. q. 9. a. 3. ad 3. dicit, *cognitio beata non fit per speciem, quę sit similitudo &c.* subjungit: *sed talis cognitio est ipsius divinę essentia immediate per hoc, quòd ipsa divina essentia unitur menti beate, sicut intelligibile intelligenti.*

Ratio

Ratio è S. D. est primò. Implicat aliqua creatura similitudo in suo esse representativo continens infinitas DEI perfectiones: sed species impressa DEUM quidditative ut in se est representans, illas in suo esse representativo contineret: ergo implicat. Maj. probatur: quia implicat creatura infinita; sed esse representativum continens infinitum DEI esse, foret creatura infinita, quia illud esse representativum esset vera realis & creata perfectio in se formaliter continens quidditative predicata esse divini. Minor pariter probatur; quia ut sup. dictum, species quidditative objecti debet esse commensurata objecto, ejusque vicaria, & representativè ipsi summe objectum: hoc autem non est, nisi omnia predicata quidditative objecti formaliter in se contineat, uti non in esse naturali, tamen in esse representativo, quod est essentialis perfectio ipsius.

Confirm. ex S. D. p. imò. Impossibilis est species sensibilis clarè & quidditative representans Angelam: ergo multò magis species creata quidditative representans DEUM. Consequentia patet: quia est longè major proportio inter speciem creatam & essentiam increatam infinitam, quam inter speciem sensibilem & essentiam spirituales.

Secundò. Intellectus creatus connaturaliter DEUM videns implicat, quia non potest esse in eodem gradu immaterialitatis: ergo ex eodem capite implicat species creata connaturaliter representans DEUM: quia cum deb. at vices gere. re ipsius divinæ essentia, & reddere illam immediate visibilem ut in se est, multo potiori jure debet habere eundem gradum immaterialitatis.

Neque dicitur: Lumen gloriæ & ipsa visio limitatur ex parte videntis, ut non infinite debeat representare DEUM: ergo etiam species impressa acciperet limitationem ex parte videntis, nec proinde deberet esse infinita. Nam contra est, quòd lumen gloriæ est virtus, & visio est actus potentia, idèque tanquam ex parte potentia se tenentes, sequuntur conditionem ipsius, & ab illa accipiunt limitationem: arqui species datur tanquam virtus & actualitas objecti, ab ipsius non à potentia perfectione sui esse representativi mensuram accipiens: idèque in esse representativo si objectum est substantia, & species est substantia, si objectum est infinitum, etiam species debet esse infinita.

§. III.

An duplex ratio implicantiæ.

Ratio ulterior est secundò. Actus purus intelligibilis per essentiam, non potest fieri talis per aliquid creatum superadditum; sicuti non sit sapiens, bonus &c. per sapientiam, bonitatem creatam, cum sit ipse sua sapientia, bonitas &c. sed species impressa Divinam essentiam redderet actu intelligibilem, hoc est enim essentialè minus ipsius: ergo implicat dari speciem impressam divinæ essentia.

Dices. DEUM esse per essentiam intelligibilem intelligibilitate intrinsicà per ordinem ad su-
P. Mezg. Theol. Schol. Tom. I.

ummet intellectum, non intelligibilitate extrinsecà per ordinem ad intellectum creatum.

Sed contra est primò. Intelligibilitas proxima non tantum in ordine ad proprium, sed etiam ad creatum intellectum est perfectio simpliciter simplex fundata in infinita actualitate, & omnipresentia divinæ essentia, & DEUS per essentiam non tantum est intelligibilis, sed etiam intellectus in actu: ergo est perfectio DEO adæquatè intrinsicè. Objecta quoque creata propter imperfectionem & defectum vel intimi illius & præsentia intelligibilis, vel immaterialitatis indigent speciebus distinctis.

Contra est secundò. quòd illa species nihil posset addere vel ex parte DEI, vel ex parte potentia, nec proinde ipsum redderet proximè intelligibilem. Non ex parte DEI: quia sic supponeret defectum omnimodæ intelligibilitatis, imò per illam DEUS fieret minus non magis intelligibilis, nam additio ex parte objecti excedens intellectivatem potentia, non facit illud magis sed minus intelligibile, sicut additio lucis facit solem minus visibilem ab oculo noctua. Non etiam ex parte potentia, quia species non est virtus potentia: unde si potentia ex se sit improporcionata, per additionem speciei non fit magis proporcionata, ut patet in primùm data instantia noctua. Et hinc sequitur ulterior.

Ratio tertia & confirmatio dictorum: esset enim talis species essentialiter superflua, & consequenter juxta Adversariorum consequentiam implicaret: Nec enim confortaret potentiam, quia non est virtus ipsius. Non DEUM intellectui præsentem redderet & uniret, quia hoc se solà præstare potest, & tamen si cum specie posset, tamen melius se solà præstare divinam essentiam, sicut & Angeli substantia per se solam est sufficienter præsens & intelligibilis respectu proprii intellectus. Non ut intellectum per modum formæ perfectientis ad sui visionem determinet: si enim hoc Angeli substantia potest in suo, cur non DEUS in intellectu alieno?

Dices primò. Quamvis DEUS sit se ipso omnipotens, tamen compatitur operationem causæ secundæ: ergo quamvis sit se ipso intelligibilis, potest compati speciem impressam. Resp. quòd operatio causæ secundæ sit propria perfectio ipsius, qua non impedit immediatam influxum DEI, neque dat ipsi rationem causæ primæ: contra species impressa non est aliqua perfectio potentia intellectiva, quam ipsa non multo perfectius habeat ab ipsa essentia divina: ipsa quoque DEO tribueret proximam intelligibilitatem, eaque primùm mediante DEUS foret intelligibilis.

Dices secundò. Etsi Angelus se per suam substantiam intelligat, potest tamen etiam intelligere per speciem divinitus infusam: ergo etiam si de facto DEUS intelligatur sine specie impressa: tamè posset intelligi cum illa: nec ipsa foret superflua & inutilis. Resp. Quicquid sit de antec. quod propter eandem superfluitatem meritò negari potest, negatur paritas: quia si Angelus se ipsum per speciem infusam intelligeret, se intelligeret ad eum modum, quo ab aliis Angelis intelligitur, idèque hæc species non esset superflua: & aliunde

K 2

cum